

พระราชกำหนด ป้องกันการใช้สารระเหย พ.ศ. 2533

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.

ให้ไว้ ณ วันที่ 17 มกราคม พ.ศ. 2533

เป็นปีที่ 45 ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า โดยที่เป็นการสมควรให้มีกฎหมายว่าด้วยการป้องกันการใช้สารระเหย อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 157 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชกำหนดขึ้นไว้ดังต่อไปนี้

มาตรา 1 พระราชกำหนดนี้เรียกว่า พระราชกำหนด ป้องกันการใช้สารระเหย พ.ศ. 2533

มาตรา 2 พระราชกำหนดนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา 3 ในพระราชกำหนดนี้

สารระเหย หมายความว่า สารเคมี หรือผลิตภัณฑ์ที่รัฐมนตรีประกาศว่าเป็นสารระเหย

ผู้คิดสารระเหย หมายความว่า ผู้ซึ่งต้องใช้สารระเหยบำบัดความต้องการของร่างกายหรือจิตใจเป็นประจำ โดยสามารถตรวจพบสภาพเช่นนั้นได้ตามหลักวิชาการ

ผลิต หมายความว่า ทำ ผสม ปูจ หรือแปรสภาพ และให้หมายความรวมถึงเปลี่ยนรูป แบ่งบรรจุ หรือรวมบรรจุด้วย

การบำบัดรักษา หมายความว่า การบำบัดรักษาผู้คิดสารระเหย ซึ่งรวมตลอดถึงการฟื้นฟูสมรรถภาพ และการติดตามผลภายหลังการบำบัดรักษาด้วย

ขาย หมายความว่า รวมถึงจำหน่าย จ่าย แจก หรือแลกเปลี่ยน ทั้งนี้เพื่อประโยชน์ในทางการค้า หรือมิใช่เพื่อขายด้วย

นำเข้า หมายความว่า นำหรือสั่งเข้ามาในราชอาณาจักร

สถานพยาบาล หมายความว่า สถานพยาบาลที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดตามมาตรา 4

คณะกรรมการ หมายความว่า คณะกรรมการป้องกันการใช้สารระเหยตามพระราชกำหนดนี้

พนักงานเจ้าหน้าที่ หมายความว่า ผู้ซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งให้ปฏิบัติการตามพระราชกำหนดนี้

รัฐมนตรี หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชกำหนดนี้

มาตรา 4 ให้รัฐมนตรีมีอำนาจประกาศในราชกิจจานุเบกษา

(1) ระบุชื่อ ประเภท ชนิด หรือขนาดบรรจุของสารเคมี หรือผลิตภัณฑ์ที่เป็นสารระเหย เมื่อรัฐมนตรีเห็นว่าอาจนำไปใช้ หรือได้นำไปใช้เพื่อบำบัดความต้องการของร่างกายหรือจิตใจ

(2) เพิกถอน หรือเปลี่ยนแปลงชื่อ ประเภท ชนิด หรือขนาดบรรจุของสารเคมี หรือผลิตภัณฑ์ที่เป็นสารระเหย

- (3) กำหนดสถานพยาบาลที่ให้การบำบัดรักษาแก่ผู้ติดสารระเหย
- (4) กำหนดการอื่นเพื่อประโยชน์แก่การปฏิบัติตามพระราชกำหนดนี้

มาตรา 5 ให้มีคณะกรรมการคณะหนึ่งเรียกว่า คณะกรรมการป้องกันการใช้สารระเหย ประกอบด้วยปลัดกระทรวงสาธารณสุขเป็นประธานกรรมการ ผู้แทนกระทรวงอุตสาหกรรม ผู้แทนกระทรวงพาณิชย์ ผู้แทนกระทรวงศึกษาธิการ เลขานุการ คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดหรือผู้แทนอธิบดีกรมตำรวจหรือผู้แทน อธิบดีกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์หรือผู้แทน อธิบดีกรมการแพทย์หรือผู้แทน เลขานุการคณะกรรมการอาหารและยาหรือผู้แทน เป็นกรรมการ กับกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งอีกไม่น้อยกว่าห้าคนแต่ไม่เกินเจ็ดคน

ให้รองเลขานุการคณะกรรมการอาหารและยาซึ่งเลขานุการคณะกรรมการอาหารและยามอบหมายเป็นกรรมการและเลขานุการ และให้ผู้อำนวยการกองควบคุมวัตถุเสพติด สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยาเป็นกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

มาตรา 6 กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิมีวาระอยู่ในตำแหน่งคราวละสองปี
กรรมการซึ่งพ้นจากตำแหน่งอาจได้รับการแต่งตั้งอีกได้

มาตรา 7 กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่งก่อนวาระเมื่อ

- (1) ตาย
- (2) ลาออก
- (3) รัฐมนตรีให้ออก
- (4) เป็นบุคคลล้มละลาย
- (5) เป็นคนไร้ความสามารถหรือคนเสมือนไร้ความสามารถ
- (6) ได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ

(7) ถูกสั่งพักใช้หรือเพิกถอนใบอนุญาตประกอบโรคศิลปะหรือใบอนุญาตประกอบวิชาชีพเวชกรรม

ในกรณีที่มีการแต่งตั้งกรรมการในระหว่างที่กรรมการซึ่งแต่งตั้งไว้แล้วยังมีวาระอยู่ในตำแหน่ง ไม่ว่าจะเป็นการแต่งตั้งเพิ่มขึ้นหรือแต่งตั้งซ่อม ให้ผู้ได้รับแต่งตั้งนั้นอยู่ในตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของกรรมการซึ่งแต่งตั้งไว้แล้วนั้น

มาตรา 8 การประชุมของคณะกรรมการ ต้องมีกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมดจึงเป็นองค์ประชุม ถ้าประธานกรรมการไม่มาประชุมหรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้กรรมการในที่ประชุมเลือกกรรมการคนหนึ่ง เป็นประธานในที่ประชุม

การวินิจฉัยชี้ขาดของที่ประชุมให้ถือเสียงข้างมาก

กรรมการคนหนึ่งให้มีเสียงหนึ่งในการลงคะแนน ถ้าคะแนนเสียงเท่ากัน ให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด

มาตรา 9 ให้คณะกรรมการมีอำนาจหน้าที่ให้คำแนะนำหรือความเห็นต่อรัฐมนตรีในเรื่องต่อไปนี้

- (1) การออกประกาศตามมาตรา 4
- (2) การกำหนดนโยบายหรือมาตรการเกี่ยวกับการป้องกันการใช้สารระเหย หรือการบำบัดรักษา
- (3) การวางระเบียบว่าด้วยการบำบัดรักษาและควบคุมผู้ติดสารระเหยในสถานพยาบาล
- (4) การออกกฎกระทรวงตามพระราชกำหนดนี้
- (5) เรื่องอื่นตามที่รัฐมนตรีมอบหมาย

มาตรา 10 ให้คณะกรรมการมีอำนาจแต่งตั้งคณะอนุกรรมการ เพื่อพิจารณาหรือปฏิบัติการอย่างหนึ่งอย่างใดเกี่ยวกับเรื่องที่อยู่ในอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการตามที่คณะกรรมการมอบหมาย และให้นำความในมาตรา 8 มาใช้บังคับแก่การประชุมของคณะอนุกรรมการโดยอนุโลม

มาตรา 11 เมื่อได้ประกาศกำหนดสถานพยาบาลที่ให้การบำบัดรักษาแก่ผู้ติดสารระเหยตามมาตรา 4 (3) แล้ว ให้รัฐมนตรีวางระเบียบว่าด้วยการบำบัดรักษาและควบคุมผู้ติดสารระเหยในสถานพยาบาลดังกล่าวไว้ด้วย
ระเบียบตามวรรคหนึ่ง เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว ให้ใช้บังคับได้

มาตรา 12 ผู้ผลิตสารระเหยต้องจัดให้มีภาพ เครื่องหมาย หรือข้อความที่ภาชนะบรรจุหรือหีบห่อที่บรรจุสารระเหย เพื่อเป็นการเตือนให้ระวังการใช้สารระเหยดังกล่าว ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา 13 ผู้นำเข้าสารระเหยก่อนนำออกขาย ต้องจัดให้มีภาพ เครื่องหมาย หรือข้อความที่ภาชนะบรรจุหรือหีบห่อที่บรรจุสารระเหย เพื่อเป็นการเตือนให้ระวังการใช้สารระเหยดังกล่าว ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา 14 สารระเหยที่ผู้ขายจะขายนั้นต้องมีภาพ เครื่องหมายหรือข้อความที่ผู้ผลิตหรือผู้นำเข้าได้จัดให้มีที่ภาชนะบรรจุหรือหีบห่อที่บรรจุตามมาตรา 12 หรือมาตรา 13 อยู่ครบถ้วน

มาตรา 15 ห้ามมิให้ผู้ใดขายสารระเหยแก่ผู้ที่มีอายุไม่เกินสิบเจ็ดปี เว้นแต่เป็นการขายโดยสถานศึกษาเพื่อใช้ในการเรียนการสอน

มาตรา 16 ห้ามมิให้ผู้ใดขาย จัดหา หรือให้สารระเหยแก่ผู้ซึ่งตนรู้หรือควรรู้ว่าเป็นผู้ติดสารระเหย

มาตรา 17 ห้ามมิให้ผู้ใดใช้สารระเหยบำบัดความต้องการของร่างกายหรือจิตใจ ไม่ว่าโดยวิธีสูดดม หรือวิธีอื่นใด

มาตรา 18 ห้ามมิให้ผู้ใดจงใจ ชักนำ ยุยงส่งเสริม หรือใช้อุบายหลอกลวงให้บุคคลอื่นใช้สารระเหยบำบัดความต้องการของร่างกายหรือจิตใจ ไม่ว่าโดยวิธีสูดดม หรือวิธีอื่นใด

มาตรา 19 ในการปฏิบัติหน้าที่ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจเข้าไปในสถานที่ผลิต สถานที่นำเข้า สถานที่ขาย หรือสถานที่

เก็บสาระหายในระหว่างเวลาทำการ เพื่อตรวจสอบการปฏิบัติตามพระราชกำหนดนี้ และในกรณีมีเหตุ

อันควรสงสัยว่ามีการกระทำความผิดตามพระราชกำหนดนี้ อาจยึดสาระหายภาษษะบรรจุ หรือหีบห่อที่บรรจุสาระหาย หรือเอกสารที่เกี่ยวข้องเพื่อประโยชน์ในการดำเนินคดีได้

ในการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานเจ้าหน้าที่ตามวรรคหนึ่ง ให้ผู้ผลิตผู้นำเข้า หรือผู้ขายสาระหาย และบรรดาผู้ที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องกับการผลิตการนำเข้า หรือการขาย ในสถานที่ผลิต สถานที่นำเข้า สถานที่ขาย หรือสถานที่เก็บสาระหาย อำนวยความสะดวกตามสมควร

มาตรา 20 ในการปฏิบัติหน้าที่ พนักงานเจ้าหน้าที่ต้องแสดงบัตรประจำตัวเมื่อบุคคลซึ่งเกี่ยวข้องกับชื่อของบัตรประจำตัวพนักงานเจ้าหน้าที่ให้เป็นไปตามแบบที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา 21 ในการปฏิบัติหน้าที่ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่เป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา

มาตรา 22 ผู้ผลิต ผู้นำเข้า หรือผู้ขายสาระหายผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา 12 มาตรา 13 หรือมาตรา 14 ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปีหรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา 23 ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา 15 ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปีหรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา 24 ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา 16 มาตรา 17 หรือมาตรา 18 ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา 25 ผู้ใดขัดขวางหรือไม่อำนวยความสะดวกแก่พนักงานเจ้าหน้าที่ตามความในมาตรา 19 วรรคสอง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา 26 ถ้าผู้กระทำความผิดตามมาตรา 17 มีอายุไม่เกินสิบเจ็ดปีผู้กระทำความผิดไม่ต้องรับโทษตามมาตรา 24 แต่ให้ศาลมีอำนาจที่จะดำเนินการต่อไปนี้

(1) ว่ากล่าวตักเตือนผู้กระทำความผิดนั้นแล้วปล่อยตัวไป และถ้าศาลเห็นสมควรจะเรียกบิดามารดา ผู้ปกครอง หรือบุคคลที่ผู้กระทำความผิดนั้นอาศัยอยู่มาดักเตือนด้วยก็ได้

(2) ถ้าศาลเห็นว่าผู้กระทำความผิดเป็นผู้คิดสาระหาย ให้ศาลมีคำสั่งให้ส่งผู้กระทำความผิดนั้นไปรับการบำบัดรักษาในสถานพยาบาลจนกว่าจะครบขั้นตอนการบำบัดรักษา

มาตรา 27 ผู้กระทำความผิดตามมาตรา 17 ที่มีอายุไม่เกินสิบเจ็ดปีซึ่งอยู่ในระหว่างการบำบัดรักษาในสถานพยาบาล ตามมาตรา 26 (2) ถ้าหลบหนีจากสถานพยาบาลดังกล่าว เมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่นำตัวกลับมาได้ให้ดำเนินการตามระเบียบว่าด้วยการบำบัดรักษาและการควบคุมผู้คิดสาระหายในสถานพยาบาลซึ่งออกตามมาตรา 11

มาตรา 28 ในกรณีที่ศาลพิพากษาลงโทษจำคุก หรือพิพากษาว่ามีความผิดแต่รอการกำหนดโทษ หรือรอการลงโทษผู้กระทำความผิดตามมาตรา 17 ที่มีอายุเกินสิบเจ็ดปี หรือในกรณีที่ศาลลงโทษปรับเพียงอย่างเดียวถ้าศาลเห็นว่าผู้กระทำความผิดนั้นเป็นผู้คิดสารระเหย ศาลจะสั่งให้ส่งตัวผู้คิดสารระเหยนั้นไปรับการบำบัดรักษาในสถานพยาบาลจนกว่าจะครบขั้นตอนการบำบัดรักษาก็ได้ ในกรณีที่ศาลพิพากษาลงโทษจำคุกหรือสั่งให้กักขังแทนค่าปรับ ให้นับระยะเวลาการบำบัดรักษาในสถานพยาบาลเป็นระยะเวลาจำคุกหรือกักขังแทนค่าปรับด้วย

มาตรา 29 ผู้กระทำความผิดตามมาตรา 17 ที่มีอายุเกินสิบเจ็ดปี ซึ่งอยู่ในระหว่างการบำบัดรักษาในสถานพยาบาลตามมาตรา 28 ถ้าหลบหนีจากสถานพยาบาลดังกล่าว ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ ถ้าศาลเห็นว่าผู้กระทำความผิดนั้นยังเป็นผู้คิดสารระเหย ศาลจะสั่งตามมาตรา 28 ก็ได้

มาตรา 30 ผู้กระทำความผิดตามมาตรา 17 ที่มีอายุเกินสิบเจ็ดปีถ้ากระทำความผิดตามมาตรา 17 อีกภายในระยะเวลาหนึ่งปี หลังจากที่ได้รับ การบำบัดรักษาจนหายแล้ว ให้ศาลเพิ่มโทษที่จะลงแก่ผู้กระทำความผิดนั้นอีกกึ่งหนึ่งของโทษที่ศาลกำหนดสำหรับความผิดครั้งหลัง

มาตรา 31 ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุขและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุตสาหกรรมรักษาการตามพระราชกำหนดนี้ และให้มีอำนาจแต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่ ออกกฎกระทรวงและประกาศเพื่อปฏิบัติการตามพระราชกำหนดนี้
กฎกระทรวงและประกาศนั้นเมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

พลเอก ชาคิชาย ชุณหะวัณ

นายกรัฐมนตรี

หมายเหตุ:- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชกำหนดฉบับนี้ คือ โดยที่ปัจจุบันได้มีการนำสารระเหยหรือวัตถุหรือผลิตภัณฑ์สำเร็จรูปมีสารระเหยผสมหรือเจือปนอยู่ ซึ่งผลิตขึ้นเพื่อใช้ในทางอุตสาหกรรมหรือทางอื่น ไปใช้สูดดม หรือวิธีอื่นใด อันก่อให้เกิดอันตรายอย่างมากแก่ผู้สูดดม โดยเฉพาะเยาวชนประกอบกับยังไม่มีกฎหมายใช้บังคับแก่สารระเหยโดยเฉพาะ สมควรที่จะดำเนินการป้องกันการใช้สารระเหยไปในทางที่ไม่ถูกต้อง และโดยที่เป็นกรณีฉุกเฉินที่มีความจำเป็นรีบด่วนในอันที่จะรักษาความปลอดภัยสาธารณะ จึงจำเป็นต้องตราพระราชกำหนดนี้